

**AUDİTOR TƏŞKİLATLARININ VƏ SƏRBƏST AUDİTORLARIN  
2016-CI İLİN I YARIMİLLİYİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİNƏ DAİR  
İCMAL**

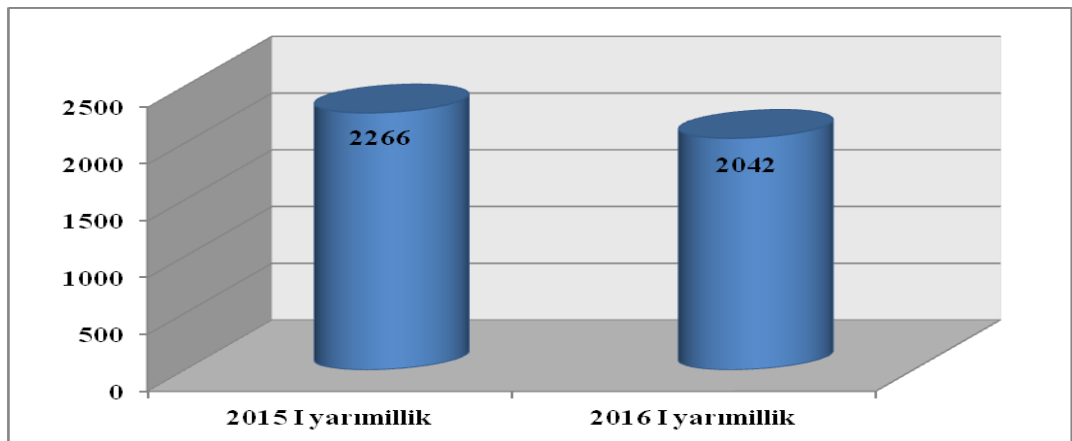
2016-cı ilin I yarımilliyi ərzində 36 sərbəst auditorun, 54 auditor təşkilatının auditor fəaliyyətini həyata keçirmək hüququ olmuşdur.

Hesabat dövrü üzrə 36 sərbəst auditor və 54 auditor təşkilatı tərəfindən Auditorlar Palatasına öz fəaliyyətlərinə dair hesabatlar təqdim edilmişdir. 4 auditor təşkilatının – (“Audit-Servis” MMC, “CROCUS AUDİT” MMC, “Güncel Bağımsız Denetim Danışmanlık ve Yeminli Mali Müşavirlik” MMC, “KPMG Azərbaycan limited” şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəliyi) 2016-cı ilin I yarımilliyi ərzində heç bir fəaliyyəti olmamışdır.

Təqdim edilmiş hesablara əsasən müəyyən edilmişdir ki, hesabat dövründə təsərrüfat subyektləri ilə 29 738 902,2 manat məbləğində 2042 müqavilə bağlanmışdır. Bağlanmış müqavilələrin xüsusi çəkisi xarici auditor təşkilatlarının filial və nümayəndəlikləri üzrə sayına görə 16,5% və məbləğinə görə 57,1%, xarici investisiyali auditor təşkilatları üzrə sayına görə 16,6% və məbləğinə görə 31,6%, yerli auditor təşkilatları üzrə sayına görə 32,6% və məbləğinə görə 6,8%, sərbəst auditorlar üzrə sayına görə 34,3% və məbləğinə görə 4,5% təşkil etmişdir.

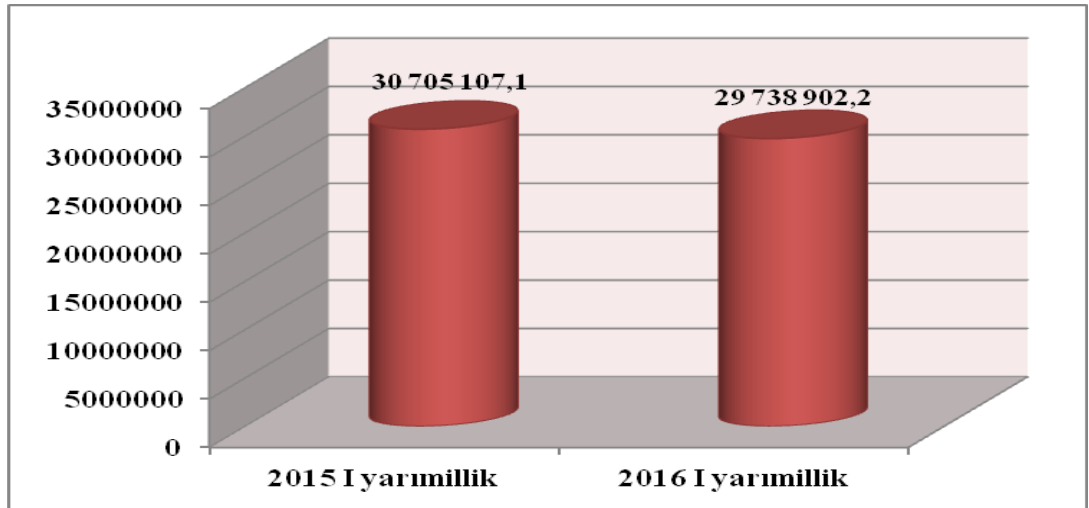
➤ 2015-ci ilin I yarımilliyi ilə müqayisədə 2016-cı ilin I yarımilliyində bağlanmış müqavilələrin sayı 2266-dan 2042-yə qədər, yəni 224 ədəd və ya 9,9%, məbləği isə 30 705 107,1 manatdan 29 738 902,2 manata qədər, yəni 966 204,9 manat və ya 3,1% azalmışdır (*Diaqram 1-2*).

***Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2015-2016-cı yarımilliklər üzrə  
bağlanmış müqavilələrin sayı***



***Diaqram 1.***

**Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2015-2016-cı yarımilliklər üzrə  
bağlanmış müqavilələrin məbləği**



**Diaqram 2.**

O cümlədən:

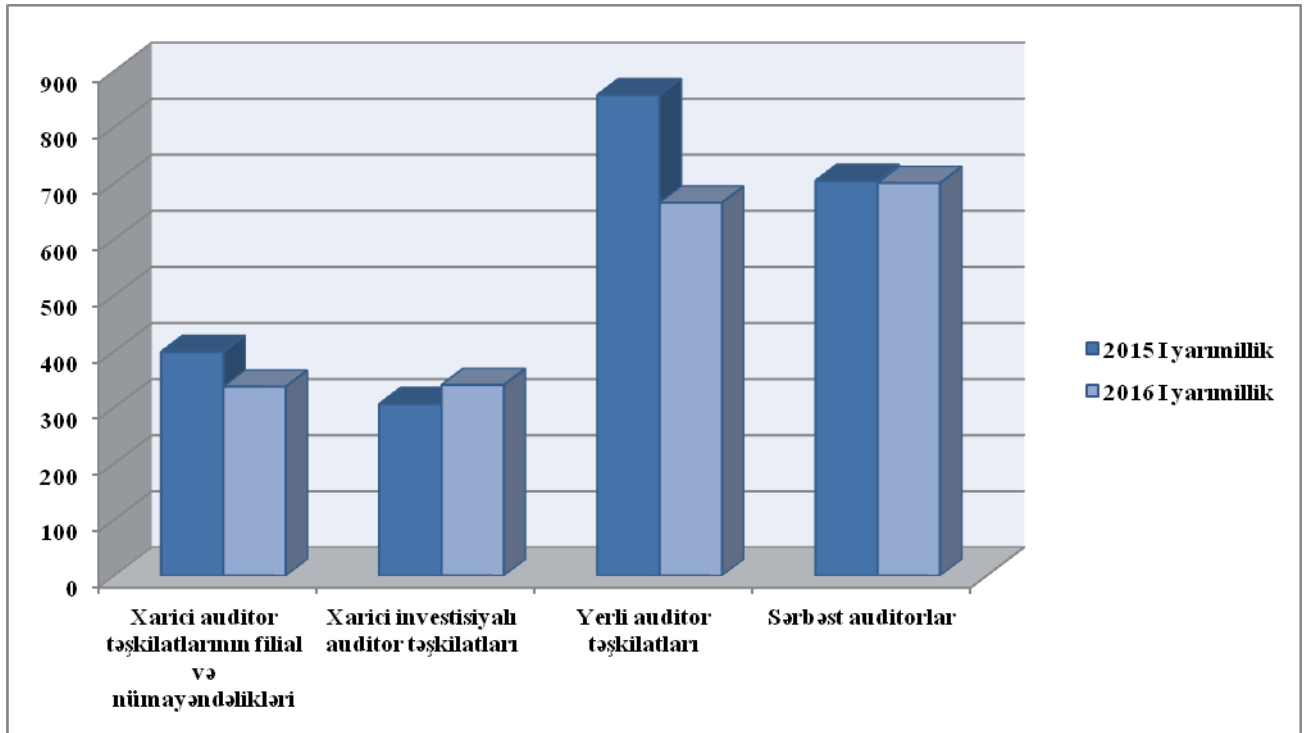
- xarici auditor təşkilatlarının filial və nümayəndəlikləri üzrə müqavilə sayı 399-dan 337-yə qədər, yəni 62 ədəd və ya 15,5%, məbləği 20 277 799,9 manatdan 16 986 597,0 manata qədər, yəni 3 291 202,9 manat və ya 16,2% azalmışdır;

- xarici investisiyalı auditor təşkilatları üzrə müqavilə sayı 306-dan 340-a qədər, yəni 34 ədəd və ya 11,1%, məbləği 6 948 197,2 manatdan 9 383 241,4 manata qədər, yəni 2 435 044,2 və ya 35,0% artmışdır;

- yerli auditor təşkilatları üzrə müqavilə sayı 857-dən 665-ə qədər, yəni 192 ədəd və ya 22,4%, məbləği isə 2 103 421,0 manatdan 2 020 103,8 manata qədər, yəni 83 317,2 manat və ya 4,0% azalmışdır;

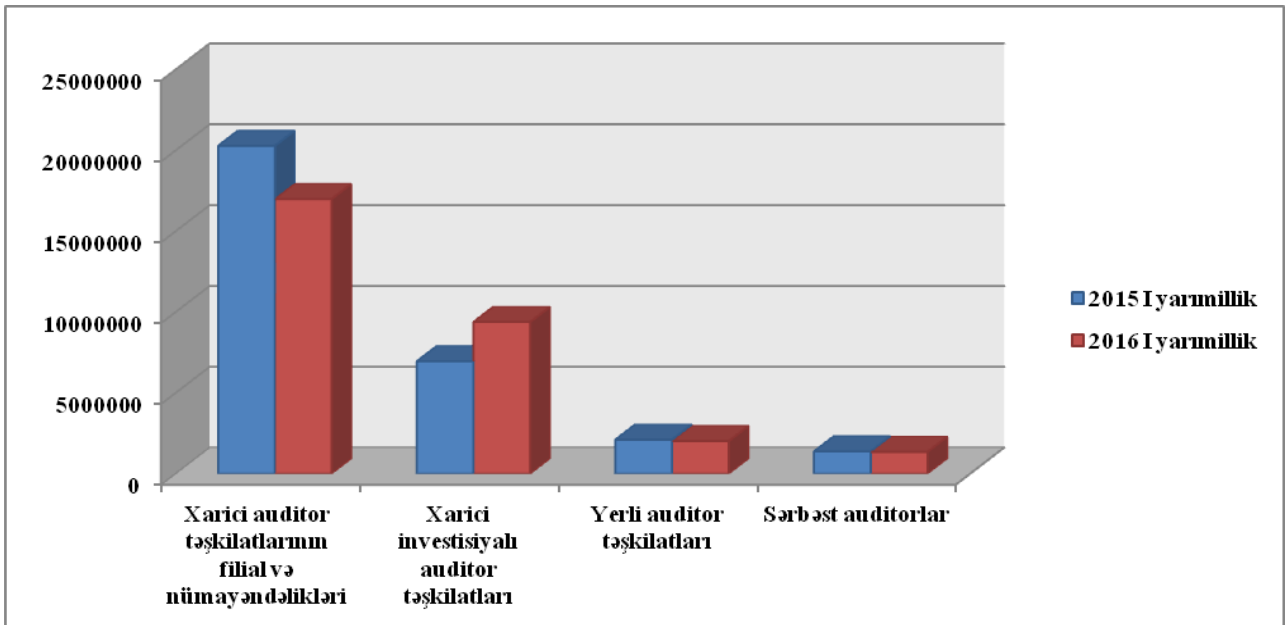
- sərbəst auditorlar üzrə müqavilə sayı 704-dən 700-ə qədər, yəni 4 ədəd və ya 0,6%, məbləği isə 1 375 689,0 manatdan 1 348 960,0 manata qədər, yəni 26 729,0 manat və ya 1,9% azalmışdır (*Diaqram 3-4*).

**Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən  
bağlanmış müqavilələrin sayı**



**Diaqram 3.**

**Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən  
bağlanmış müqavilələrin məbləği**

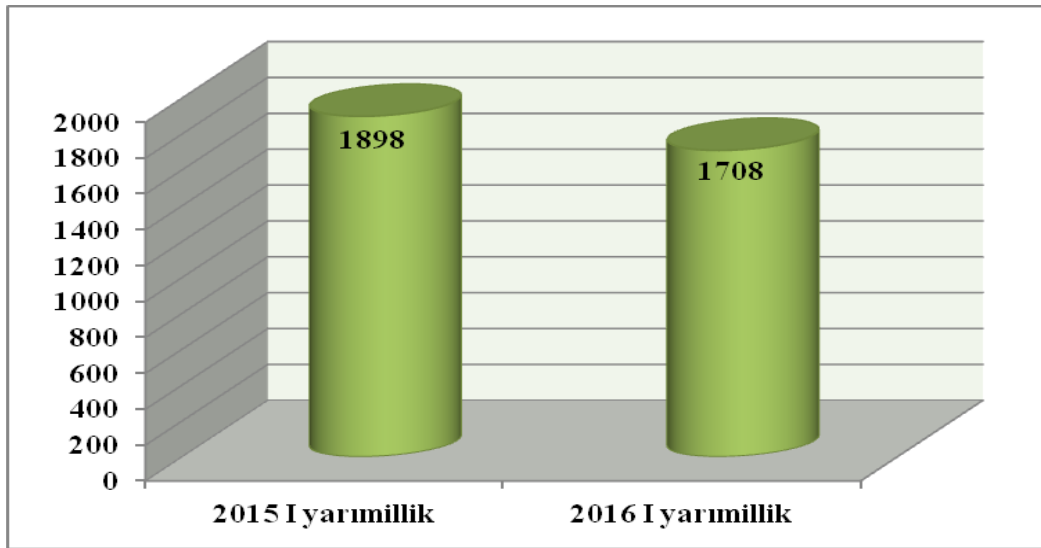


**Diaqram 4.**

➤ 2016-cı ilin I yarımilliyi ərzində bağlanmış müqavilələrdən 23 665 769,6 manat məbləğində 1708-i yerinə yetirilmişdir.

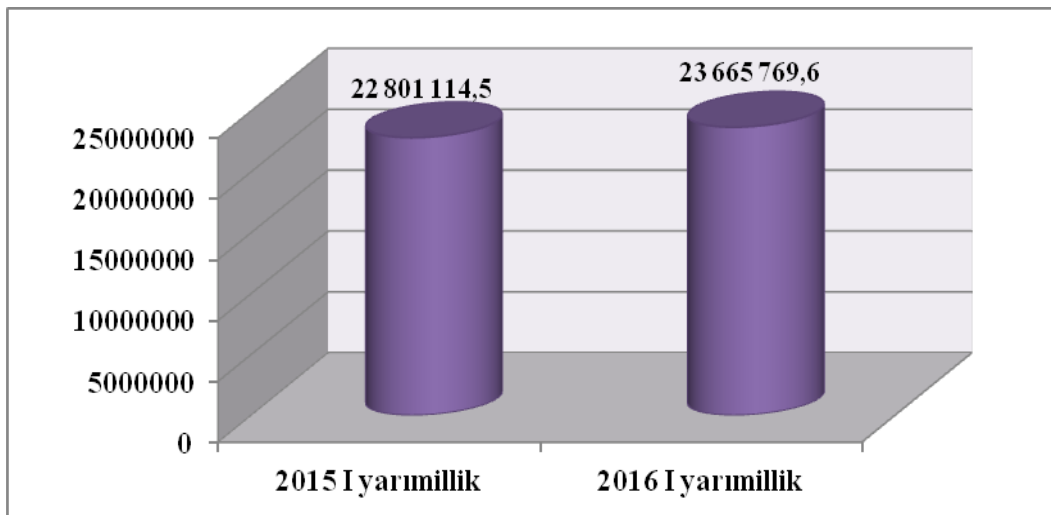
Qeyd etmək lazımdır ki, 2015-ci ilin I yarımilliyi ilə müqayisədə 2016-cı ilin I yarımilliyində yerinə yetirilmiş müqavilələrin sayı 1898-dən 1708-ə qədər, yəni 190 ədəd və ya 10,0% azalmış, məbləği 22 801 114,5 manatdan 23 665 769,6 manata qədər, yəni 864 655,1 manat və ya 3,8%, orta məbləği isə 12 013,2 manatdan 13 855,8 manata qədər, yəni 1 842,6 manat və ya 15,3% artmışdır (*Diaqram 5-6*);

***Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2015-2016-cı yarımilliklər üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrin sayı***



***Diaqram 5.***

***Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2015-2016-cı yarımilliklər üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrin məbləği***



***Diaqram 6.***

O cümlədən:

- xarici auditor təşkilatlarının filial və nümayəndəlikləri üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 337-dən 313-ə qədər, yəni 24 ədəd və ya 7,1%, məbləği 16 614 558,7 manatdan 16 197 966,0 manata qədər, yəni 416 592,7 manat və ya 2,5 % azalmış, orta məbləğ isə 49 301,4 manatdan 51 750,7 manata qədər, yəni 2 449,3 manat və ya 5,0% artmışdır;

- xarici investisiyalı auditor təşkilatları üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 210-dan 212-yə qədər, yəni 2 ədəd və ya 0,9%, məbləği 3 672 361,8 manatdan 4 888 097,9 manata qədər, yəni 1 215 736,1 manat və ya 33,1%, orta məbləğ isə 17 487,4 manatdan 23 057,1 manata qədər, yəni 5 569,7 manat və ya 31,8% artmışdır;

- yerli auditor təşkilatları üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 760-dan 621-ə qədər, yəni 139 ədəd və ya 18,3% azalmış, məbləği 1 556 259,0 manatdan 1 636 003,7 manata qədər, yəni 79 744,7 manat və ya 5,1%, orta məbləğ isə 2 047,7 manatdan 2 634,5 manata qədər, yəni 586,8 manat və ya 28,7% artmışdır;

- sərbəst auditorlar üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 591-dən 562-yə qədər, yəni 29 ədəd və ya 4,9%, məbləği 957 935,0 manatdan 943 702,0 manata qədər, yəni 14 233,0 manat və ya 1,5% azalmış, orta məbləğ isə 1 620,9 manatdan 1 679,2 manata qədər, yəni 58,3 manat və ya 3,6% artmışdır.

**Beləliklə, 2015-2016-cı yarımilliklər üzrə aparılan müqayisələr aşağıdakı nəticələri aşkar etmişdir:**

**1) Yerinə yetirilmiş müqavilələrin sayına görə:**

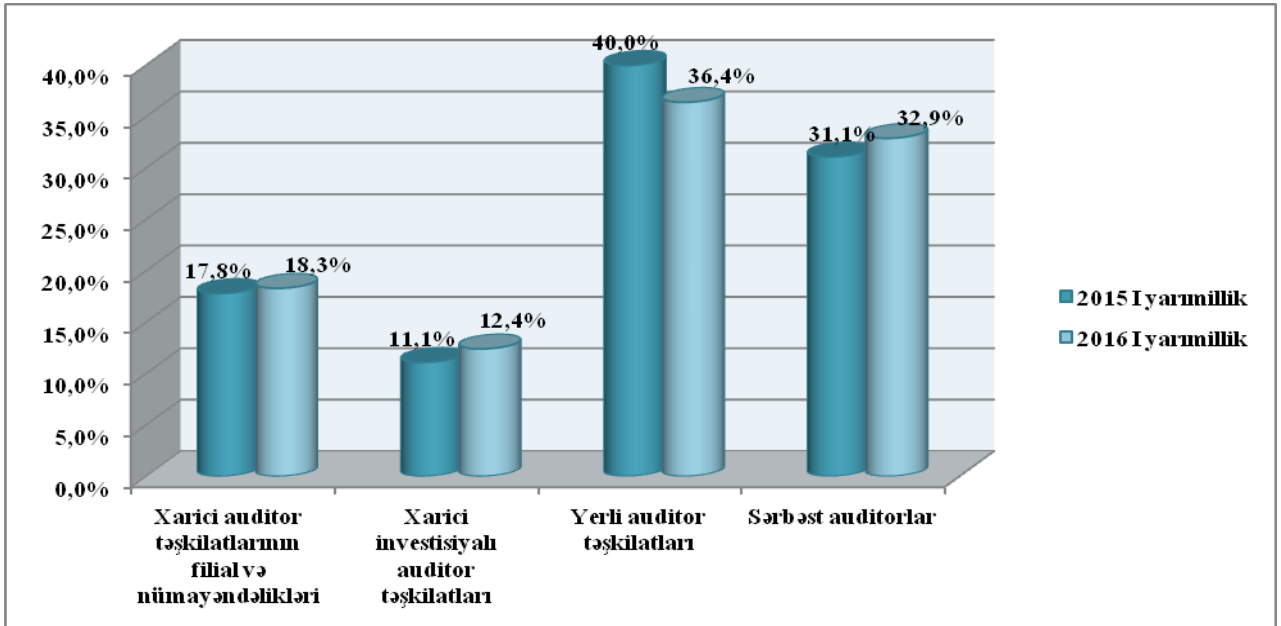
- xarici auditor təşkilatlarının filial və nümayəndəlikləri üzrə 17,8%-dən 18,3%-ə qədər artmış;

- xarici investisiyalı auditor təşkilatları üzrə 11,1%-dən 12,4%-ə qədər artmış;

- yerli auditor təşkilatları üzrə 40,0%-dən 36,4 %-ə qədər azalmış;

- sərbəst auditorlar üzrə 31,1%-dən 32,9%-ə qədər artmışdır (*Diagram 7*).

**2015-2016-cı yarımilliklər üzrə göstərilmiş auditor xidmətinin say etibarı ilə xüsusi çəkisi**

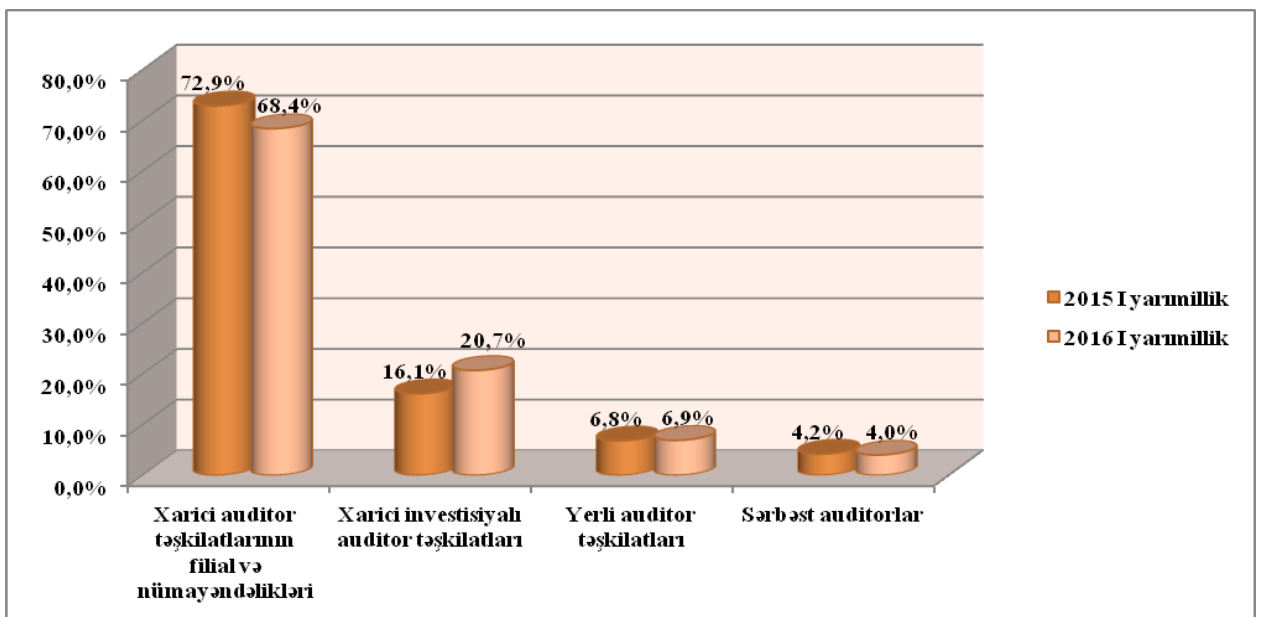


**Diaqram 7.**

**2) Yerinə yetirilmiş müqavilələrin məbləğinə görə:**

- xarici auditor təşkilatlarının filial və nümayəndəlikləri üzrə 72,9%-dən 68,4%-ə qədər azalmış;
- xarici investisiyalı auditor təşkilatları üzrə 16,1%-dən 20,7%-ə qədər artmış;
- yerli auditor təşkilatları üzrə 6,8%-dən 6,9%-ə qədər artmış;
- sərbəst auditorlar üzrə 4,2%-dən 4,0%-ə qədər azalmışdır (*Diaqram 8*).

**2015-2016-cı yarımilliklər üzrə göstərilmiş auditor xidmətinin həcm etibarı ilə xüsusi çəkisi**



**Diaqram 8.**

2016-ci ilin I yarımilliyi ərzində mövcud müqavilələrdən 140 386,0 manat məbləğində 15-i ləğv edilmişdir.

O cümlədən:

- xarici investisiyalı auditor təşkilatları üzrə 133 186,0 manat dəyərində 12-si;
- yerli auditor təşkilatlar üzrə 1 500,0 manat dəyərində 1-i;
- sərbəst auditorlar üzrə 5 700,0 manat dəyərində 2-si ləğv edilmişdir.

2016-ci ilin I yarımilliyi ərzində mövcud müqavilələrdən 6 135 188,6 manat məbləğində 319-u yerinə yetirilməmişdir.

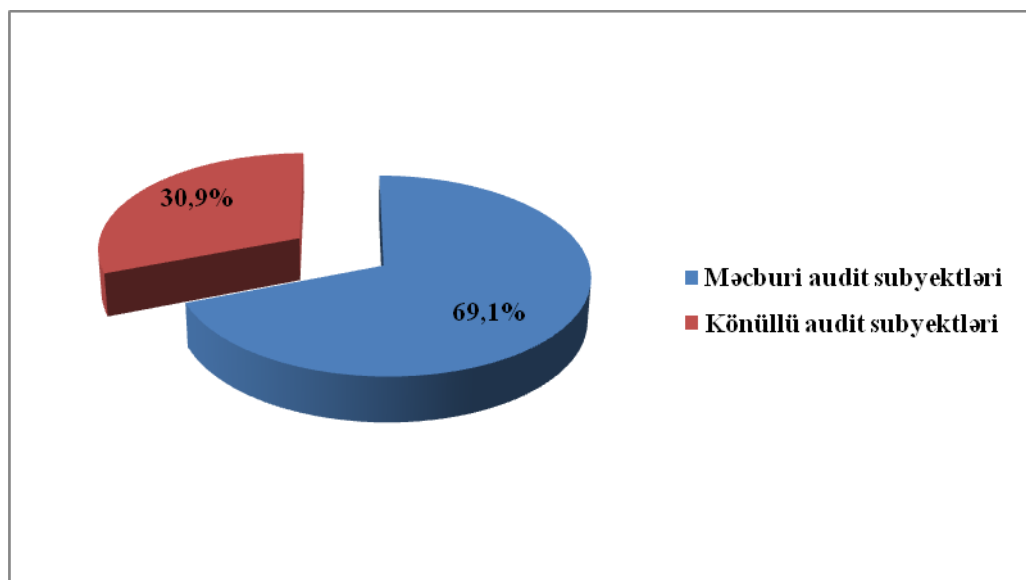
O cümlədən:

- xarici auditor təşkilatlarının filial və nümayəndəlikləri üzrə 991 073,0 manat dəyərində 24-ü;

- xarici investisiyalı auditor təşkilatları üzrə 4 361 957,5 manat dəyərində 116-sı;
- yerli auditor təşkilatlar üzrə 382 600,1 manat dəyərində 43-ü;
- sərbəst auditorlar üzrə 399 558,0 manat dəyərində 136-sı yerinə yetirilməmişdir.

2016-ci ilin I yarımilliyi ərzində yerinə yetirilmiş 1708 müqavilədən 1180-i məcburi auditin subyekti, 528-i isə könüllü auditin subyekti olmuşdur. Bu da uyğun olaraq 69,1% və 30,9 % təşkil edir (*Diaqram 9*).

**2016-ci ilin I yarımilliyi ərzində icra olunmuş müqavilələrin məcburi və könüllü audit subyektləri üzrə müqayisəsi**



**Diaqram 9.**

2016-cı ilin I yarım illiyi üzrə 64 958 məcburi audit obyektindən 1180-i (1,7%-i) auditdən keçmişdir (Cədvəl 1).

**Cədvəl 1**

| Məcburi audit subyektinin təşkilati-hüquqi forması | Respublika üzrə məcburi audit subyektlərinin sayı | 2016-cı ilin I yarım illiyi üzrə məcburi auditdən keçən təsərrüfat subyektinin sayı | auditdən keçmə %-i | 2015-ci ilin I yarım illiyi üzrə məcburi auditdən keçən təsərrüfat subyektinin sayı | auditdən keçmə %-i | 2015-2016 yarım illiklər artım (+), azalma (-) (%-lə) |
|--|---|---|--------------------|---|--------------------|---|
| <b>Səhmdar cəmiyyətləri</b>                        | 1546  | 226   | 14,6%              | 272   | 17,6%              | -3,0%   |
| <b>Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər</b>             | 64246   | 508   | 0,8%               | 710   | 1,1%               | -0,3%   |
| <b>Bələdiyyələr</b>                                | 1608  | 371   | 23,1%              | 478   | 29,7%              | -6,6%   |
| <b>Banklar</b>                                     | 48  | 48  | 100,0%             | 48  | 100,0%             | 0,0%  |
| <b>Sığorta təşkilatları</b>                        | 19  | 19  | 100,0%             | 19  | 100,0%             | 0,0%  |
| <b>Siyasi partiyalar</b>                           | 55  | 8   | 14,5%              | 12  | 21,8%              | -7,3%   |
| <b>CƏMİ</b>  | <b>67522</b>                                      | <b>1180</b>   | <b>1,7%</b>        | <b>1539</b>   | <b>2,3%</b>        | <b>-0,6%</b>  |

Qeyd edilsin ki, bir sıra auditor təşkilatları ("Ernst & Young Holdings (CIS) B.V." şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı filialı, "Deloitte & Touch" MMAC, Praysvoterhaus Kupers Audit Azərbaycan" MMC, "BAKER TILLY AUDIT AZƏRBAYCAN" MMC, "BDO Azərbaycan" MMC, "RSM Azerbaijan" MMC, "Moss Adams Azərbaycan" MMC, "Kaspian Konsaltinq" auditor şirkəti, "Best Audit" MMC) tərəfindən Auditorlar Palatası Şurasının 2015-ci il 30 sentyabr tarixli 266/3 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sərbəst auditorların, auditor təşkilatlarının və xarici auditor təşkilatlarının filiallarının (və ya nümayəndəliklərinin) fəaliyyətini əks etdirən yarım illik (illik) hesabat formasına və ona əlavəyə dəyişiklik edilməsinə dair" Təlimata uyğun təqdim edilməmişdir.

**Analitik informasiya və  
təhlil şöbəsinin müdiri**

**R.Cəfərli**